

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Datum

2026-09-22

Diarienummer

Å 2026-1563

Remissvar - Konkurrensverkets förslag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och en hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Myndigheten gör detta genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, förbättrad omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet.

Tillväxtverket är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för industri, byggande och handel. Verksamheten bedrivs inom tre politikområden – regional utvecklingspolitik, landsbygdspolitik och näringspolitik – som är ömsesidigt förstärkande. Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Positivt med ökat fokus på konkurrens i den strategiska planeringen

Tillväxtverket välkomnar regeringens ambition att stärka konkurrensen inom dagligvaruhandeln. Myndigheten delar bedömningen att näringslivsutveckling, konkurrens och kommersiell service behöver integreras i den strategiska samhällsplaneringen för att skapa goda förutsättningar för hållbar utveckling och attraktiva livsmiljöer i hela landet. Vi ser även positivt på att Konkurrensverkets förslag i huvudsak har fokus på förbättrade offentliga processer, vägledning och kunskapsstöd samt arbetssätt snarare än åtgärder som ökar regelbördan på företagen.

Vägledning bör vara den primära åtgärden

Tillväxtverket välkomnar att Konkurrensverket tagit fram en särskild vägledning för kommunernas arbete. Myndigheten anser att flera av de identifierade problemen handlar om brist på kunskap, dialog och tillämpning snarare än lagstiftningen. Konkurrensverket konstaterar att många kommuner upplever bestämmelsen om effektiv konkurrens i plan- och bygglagen som otydlig och att det råder osäkerhet om hur konkurrensintresset ska beaktas i praktiken. Vi anser därför att vägledning,

kunskapshöjande insatser och erfarenhetsutbyte mellan kommuner är de viktigaste verktygen för att stärka den kommunala förmågan att hantera konkurrens- och etableringsfrågor.

Förslag om ytterligare krav i översiktsplaneringen avstyrks

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att införa ett nytt obligatoriskt redovisningskrav i översiktsplanen avseende effektiv konkurrens inom dagligvaruhandeln. Vi bedömer inte att det föreslagna tillägget i 3 kap. 5 § plan- och bygglagen är ändamålsenligt. Översiktsplanen tillförs successivt nya krav och risken är att översiktsplanens funktion som övergripande strategiska dokument för mark- och vattenanvändning försvagas när allt fler särskilda intressen ska behandlas och redovisas inom samma process.

Kommunerna har redan i dag ansvar att väga samman ett stort antal olika intressen, där konkurrensfrågor utgör ett av flera. Ytterst handlar det om kommunens kapacitet att göra avvägningar mellan exempelvis trafik, miljö, bostadsförsörjning, service och näringslivsutveckling utifrån lokala politiska prioriteringar och platsens förutsättningar. Vi bedömer därför att stärkt kunskap, vägledning och erfarenhetsutbyte är mer ändamålsenliga verktyg än ytterligare lagstadgade redovisningskrav i översiktsplaneringen.

Regionalt och kommunalt kunskapsstöd bör prioriteras framför ny reglering

Tillväxtverket vill särskilt framhålla att kommunernas planeringskapacitet varierar betydligt över landet. Många mindre och medelstora kommuner har begränsade resurser och möter redan idag stora utmaningar gällande kompetensförsörjning och specialistkompetens inom ett växande antal områden. Vi menar därför att ytterligare krav i översiktsplanen tvärtom riskerar att förstärka skillnaderna mellan kommuner med stark respektive begränsad planeringskapacitet.

Tillväxtverket vill särskilt lyfta fram regionernas roll. Genom det regionala utvecklingsuppdraget, arbetet med kommersiell service och utvecklingen av regional strategisk planering kan regionerna bidra med analyser, kunskapsunderlag, samordning och lärande mellan kommuner som kan stärka arbetet med etablerings- och konkurrensfrågor utan ytterligare detaljreglering på kommunal nivå.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Isaac Karlsson har varit föredragande. I beredningen har även Pär Ove Bergquist och enhetschef Åsa Bjelkeby medverkat.

Tim Brooks

Isaac Karlsson